

szárnak jobbról-balról a karján egy német s elvétáitak órákig, pedig egy árva szót sem tudtak egymással beszélni. A mieink is ugy

megszerették őket, hogy egyik-másik köny-nyezett, mikor másfelé szölitott bennünket a parancs.

A román határon.

Brassó, február 24.

(Kiküldött munkatársunktól.) A semleges államok között Olaszország után leggyakrabban Romániát emlegetik, mint olyan államot, amelynek magatartása, nagy befolyással lehet a mi világháborunk szerencsés kimenetelére. Kétségtelen, hogy Románia jóakaratu semlegessége fontossággal bír ránk nézve, már csak azért is, mert Magyarországon közel három és fél millió román nemzetiségű ember él, ezenkívül Románia fekvése is olyan, hogy valósággal védelmezi Erdélyt az orosz támadás ellen.

A háboru kitörés óta épen a fent említett okok miatt, ugy a hivataloskörök, mint a nagy közönség is élénk érdeklődéssel figyeli Romániára és gyakran merültek fel aggályok, hogy ez a legnagyobb balkáni állam a russzofil akció hatása alatt, ellenünk fordul. Különösen az utóbbi időkben, a vészirt terjesztők foglalkoztak nagy előszeretettel a románkérdés súlyos beállításával és őszintén szólva, néhány héttel ezelőtt már azon a ponton állott Románia, hogy semlegességét feladja. Egyszerre megváltozott azonban a helyzet és hirtelen olyan fordulat állott be, hogy manapság már csak arról lehet szó, hogy Románia fegyvert fogjon-e mellettünk.

Brassótól tizenhat kilométerre van a román határ. Mivel azt a hírt is terjesztették, hogy egy egész hadtestünk őrzi a román határt, először is a határra igyekeztem, mert itt lehet megállapítani, minden hitegetés és önámítás nélkül, hogy milyen viszonyban van a két szomszédos állam.

Kocsival haladtunk egészen Hosszufaluig, amely a Bodzai hágó aljában fekszik, közvetlen a határ mellett. Keskeny hegyi úton, kanyargós völgyekben huzta a három erős mokány-ló a kocsit. Mindenütt románok laknak erre, akik a legnagyobb alázatossággal köszöntik a kaputos embert és ha gyalogszerrel látnak menni valakit, addig nem nyugszanak, amíg föl nem erőszkölik maguk mellé a kocsi. A fau nádfüdeles apró házakból áll és mindegyiknek csak két ablaka néz az utcai frontra. Ez az utolsó község itt, magyar földön és tulnan már, — hasonló kis román falvak vannak, — Románia területén.

A község szélén lekapaszkodunk a kocsiról és neki indulunk hegyes botokkal az egyik alacsonyabb hegy-gerincnek, amelyről szabad kilátás nyílik Romániába. A meredek keskeny úton lassan haladunk, anélkül, hogy egy lélekkel találkoznánk. Jó másfél órai gyaloglás után értük el a hegygerincet és mikor örvendő és kíváncsian léptünk fel a csúcsra, egyszerre megvillant néhány szurony a hideg, téli verőfényben és egy mély hang dörgött felénk:

— Állj ki vagy!

Három finác poroszkált csöndesen előttünk, az övék volt a hosszú szurony és a mély hang. Elővettük igazoló írásainkat és a katonai parancsnokság engedélyét, amire a három finác barátságosan hozzánk szegődött kalauznak. Amerre csak a szem ellátott, mindenütt hatalmas hegy óriások nyújtóztak

az ég felé és az alattunk lévő völgyben egy apró, néhány házból álló kis román község terül el. *Román katonát, vagy határőrt sehol se láttunk.* A finácok elmondták, hogy mindenütt ők őrzik a határt és néhány csandör szakasz, határőrzésre egy száz katoná sines igénybe véve.

Késő délután tértünk vissza a Bodzai hágóról. Másnap tovább utaztunk Szentpéterre, mely a brassói havasok lábánál fekszik. Hosszu és fáradságos utak után jutottunk el ismét a határra és körülbelül *husz kilométernyi körzetben, alig hat-nyolc csendőrral találkoztunk.*

A román határon tehát minden csendes...

(h. i.)

A trónörökös a táborban.

Megirtuk a minap, hogy *Károly Ferenc József* királyi herceg a harctéren járt és ott hosszasan és gyakran elbeszélgetett a magyar közlegényekkel. A szüszavú hivatalos leírások után most alkalmunk van közreadni egy tüzértisztnak a levelét, aki festői képben mutatja meg, hogyan fogadta a trónörökös az orosz földön lévő nehéz ütegeinknek a tisztikara és legénysége. Itt adjuk a színes és közvetlen leírást:

... A kapitány ur egy este magához hívatott és így szólt hozzám: Mivel en szabadnapos leszek s mert minden ütegeknek egy tisztet kell kiküldenie abba a deputációba, amely holnap a *trónörökös*et üdvözölni fogja, tehát készüljek föl és szereljem föl magamat lehetően vorschrittsmaessig. Ez a föltétel kissé megijesztett, meg is kérdeztem, nem lehetne inkább holnap is kirukkolnom. Ámde a kapitány azt mondotta: meg kell lennie... hát jó; másnap borzasztó előkészületekre vete-

medtem: megnyiratkoztam, borotválkoztam és így tovább. Végre félelgykor, miután egyik hadnagyársamtól tisztikabátot, a kapitány urtól egy fölszerelt kardot kaptam kölesön és prémgalléromat is magamra vettem, rendben megjelenhettem a fogadásmál. A fogadás a háborus körülményekhez képest igazán elsőrangú volt. Hatalmas, sudár nyírfák, fenyőfonállal körülesavarva, fenyőlombból való girlandok, fenyőfa-allé és két diadalkapun három lobogó, magyar, német és osztrák, mindegyiken óriás címer a megfelelő orszá- gé, a címerek alatt jókora tábla, ezzel a föl- írással: *Viribus Unitis*.

Mindez kézimunka tussal, színes ceruzával, tintával, nagyon szépen elkészítve. A kisebb diadalkapun fenyőlombból a török félhold a csillaggal. Fényes volt az egész s mindenfelé csak lobogót és fenyődiszt lehetett látni. A trónörökös üdvözlése a szintén szépen díszített tüzérdandár parancsnokság háza előtt folyt le. Negyedfél órakor érkezett meg a trónörökös automobilja. Akkorra már az összes főtisztek is ott voltak. Egy négyszög három oldalán álltunk föl. Egyik oldal- lon a tisztek, másik két oldalon a legénység deputációja. Mikor a trónörökös hozzám ért, a szokásnak megfelelően bemutatkoztam. Ez volt a párbeszéd:

— Aktiv? — kérdezte a trónörökös.

— Tartalékos — feleltem.

— Nos és mi a foglalkozása a polgári életben?

— Gépészmérnök.

Jól végig idéz, azután kérdi:

— Milyen néz is tulajdonképpen?

— Huszonkét éves.

— Ugyan, hát mikép lehetséges, hogy már tartalékos hadnagy és gépészmérnök, noha még ilyen fiatal?

— Fenség, mint tartalékos hadnagy már készen vagyok, de mint gépészmérnök még egy évig tanulnom kell.

— Szép. És mióta van már a harctéren?

— Augusztus 23-ika óta. Második fegyvergyakorlatomról jöttem a harctérré.

— Ennek nagyon örülök, ez igazán nagy- szerű, hogy már oly régen a harctéren van és kívánom is önnek, hogy mindig, de mindig a legjobban legyen.

Ezzel eltávozott. Minden híresztaléssel szemben meg kell írnom, hogy a *trónörökös* a legkitünőbb magyarsággal beszélt.

Szeged legnagyobb iparvállalata a háboru évében.

— A Szegedi Kenderfonógyár Részvénytársaság közgyűlése. —

(Saját tudósítónktól.) A Szegedi Kenderfonógyár Részvénytársaság csütörtökön délb- ben tarotta évi közgyűlését a részvénytársaság elnökének, kishábi *Strasser* Sándornak elnöklete alatt, mely közgyűlésen az *igazgató* ság tagjaivá: kishábi *Strasser* Sándor, dr. *Köhner* Adolf bárót, begavári *Back* Bernátot, *Vay* Tibor grófot, *Vézi* Józsefet, *Strasser* Izidort, *Strasser* Richardot, *Wimmer* Fülöpöt; a *felügyelő-bizottság* tagjaivá: *Köhner* Jenő bárót, *Koós* Elemért, *Ormódi* Bélát, *Vajda* Bélát és *Weiner* Miksát választották meg.

Az igazgatóság évi jelentéséből közöljük a következőket:

Tisztelt Közgyűlés!

Egy minden tekintetben rendkívüli, de különösen az év második felében kitört világháboru által előidézett, még soha nem tapasztalt viszonyok között lefolyt évről kell önöknek beszámolnunk, és amikor ezt tesszük, alig tartjuk szükségesnek rámutatni azokra a hatalmas nehézségekre, amelyekkel a munkáskérdésben, a nyers anyag beszerzésénél, pénzügyi tekintetekben stb. megküzdünk kellett.

Megnyugvással állapíthatjuk meg azonban, hogy végeredményben mégis ezuttal is vállalatunk elég kedvező helyzetét tarthatjuk önök elé, amennyiben ezen minden iparvállalatra annyira válságos időben is, nemcsak gazdaságilag megtartottuk pozíciónkat, de azáltal, hogy eddig a háboru egész tartama alatt összes telepeinken állandóan több mint 1500 munkásnak biztosítottunk jó keresetet, s hogy a fontos katonai szállításokat gyors, egyetlen esetben sem kifogásolt módon teljesítettünk, vállalatunk a közre nézve is hasznos intézménynek bizonyult.

Amint ezt az önök előtt fekvő zárszámadás mutatja, vállalatunk helyzetét leginkább azon, különben egész közgazdaságunkról elmondható tényállás jellemzi, hogy „készleteinket pénzzé tettük“ egyszerűen azért, mivel a nyersanyagot feldolgozva, azt az ismert viszonyoknál fogva, többé pótolni nem tudtuk.

Főleg ezen körülmény az, amely vállalatunk legközelebbi jövőjére nézve aggályosnak mondható, amennyiben ha a viszonyok rövidesen nem változnak, az üzem fentartása — ami eddig, bár a legnagyobb erőfeszí-